

Suomenlinnan lautan sopimuksen jatkaminen

345/08.01.02.00/2020 Suomenlinnan henkilö- ja huoltoliikenteen järjestäminen

Hallitus 08.04.2025 § 33

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Tulosalueen johtaja Johanna Wallin, etunimi.sukunimi@hsl.fi
Yksikön päällikkö Ville Uusi-Rauva, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Sopimuksen tausta

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) tilaama Suomenlinnan henkilöliikenne hoidetaan tällä hetkellä HSL:n ja Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n (Kaupunkiliikenne) välisellä sopimuksella. Nykyinen sopimus on voimassa 17.4.2017–16.4.2027. Sopimus Suomenlinnan henkilöliikenteen hoitamisesta koskee Suomenlinnan ja Helsingin kantakaupungin välistä pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän piiriin kuuluvaa lauttaliikennettä. Sopimuksen mukaisesti HSL:n tulee päättää sopimuksen jatkosta kaksi vuotta ennen sopimuksen päättymistä.

HSL:n hankintoihin sovelletaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1398/2016, ”eritysalojen hankintalaki”), jonka 26 §:n mukaan lakia ei sovelleta viranomaishankintayksiköiden väliseen hankintaan, jolla ne toteuttavat yhteistyössä ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi niiden vastuulla olevat yleisen edun mukaiset julkiset palvelut. Lisäksi edellytyksenä on, että enintään 20 prosenttia yhteistyön piiriin kuuluvista palveluista tuotetaan muita kuin sopimuksen osapuolia varten.

HSL tulee käymään edellä mainitun lähtökohdan pohjalta neuvottelut Kaupunkiliikenteen kanssa Suomenlinnan henkilöliikenteen liikennöintisopimuksen jatkamisesta. Sopimus tullaan laatimaan seuraavien periaatteiden mukaisesti.

Liikenteen järjestämistapa

Suomenlinnan henkilöliikenteen järjestää Kaupunkiliikenne Oy tällä HSL:n kanssa tehtävällä jatkosopimuksella.

Kaupunkiliikenne järjestää ja hoitaa Suomenlinnan ja Helsingin kantakaupungin (Kauppatori–Suomenlinna) välisen henkilöliikenteen tilaamalla sen suorahankintana Suomenlinnan liikenne Oy:ltä, SLL:ltä.

SLL hoitaa henkilöliikenteen omilla aluksillaan tai kilpailutettuna alihankintana niin, että alihankkija hoitaa liikennettä vain aluksilla, jotka Kaupunkiliikenne on SLL:n esityksestä hyväksynyt tähän liikenteeseen. Tällä hetkellä alukset ovat M/S Suomenlinna II, M/S Suokki ja M/S Tor.

SLL hoitaa henkilöliikennettä sekä henkilöliikenteeseen tarkoitetuilla lautoilla että erillistä huoltoliikenteen reittiä (Katajanokka–Suomenlinnan huoltolaituri) liikennöivällä huoltolautalla. Tällä hetkellä alus on M/S Ehrensverd. SLL hoitaa henkilöliikenteen lautoilla myös osan huoltoliikenteestä eli rahdin ja ajoneuvojen kuljettamisesta.

Liikenteen suunnittelu

Liikenne järjestetään HSL:n laatiman ja hyväksymän liikennöintisuunnitelman mukaisesti. HSL vastaa liikennöintisuunnitelman vuosittaisesta täsmentämisestä yhteistyössä Kaupunkiliikenteen (SLL:n) kanssa.

Liikennöintisuunnitelma koskee Kauppatorin ja Suomenlinnan välillä liikennöiviä henkilöliikenteeseen tarkoitettuja lauttoja. Liikennöintisuunnitelmassa määritetään:

- lähtötiheys eri vuorokauden- ja vuodenaikoina
- liikennöinniltä edellytetty matkustajakapasiteetti/tunti eri vuorokauden- ja vuodenaikoina
- ensimmäisten ja viimeisten lähtöjen ajat

Liikennöintisuunnitelma sisältää myös em. reunaehtojen perusteella laaditun Suomenlinnan henkilöliikenteen aikataulun. Huoltoliikenteen aikatauluissa otetaan huomioon HSL:n laatimat henkilöliikenteen aikataulut. Reiteissä ja aikatauluissa ei ole muutostarvetta nykyiseen liikenteeseen.

Taksa- ja lippujärjestelmä sekä lippuasioiden hoito

Sopimuksen henkilöliikenteessä noudatetaan pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmää.

Sähkölauttojen mahdollinen käyttöönotto

Sähkölauttojen käyttöönotto edellyttää lauttojen lisäksi muutoksia laitureiden infraan ja lauttojen latausinfraan. Sähkölautoilla tulee olemaan vaikutus kaupunkikuvaan ja muutokset tulee huomioida myös kaavoituksessa.

Sähkölauttojen käyttöönottoon Kauppatorin linjalla varaudutaan sopimuskauden aikana, ja sähkölauttojen käyttöönotosta päätetään ja sovitaan erikseen. Katajanokan huoltolautan sähköistäminen ei näytä tällä hetkellä todennäköiseltä.

Sopimukseen kirjataan, että sopimuskauden aikana sähkölauttojen käyttöönottoa selvitetään yhdessä Helsingin kaupungin ja Kaupunkiliikenteen kanssa ja tarkennetaan niiden vaikutukset liikennöinti-, infra- ja muihin kustannuksiin. Kustannukset nykyisiin verrattuna tulevat hyvin todennäköisesti olemaan korkeat.

Myös Sopimukseen laitettavat optiovuodet mahdollistavat tarvittaessa sähkölauttojen käyttöönoton ja kustannusvaikutuksista sovitaan erikseen.

Mainostaminen lautoilla

HSL:n mainossopimus on tällä hetkellä voimassa aluksella M/S Suomenlinna II, ja jatkuu automaattisesti kyseisen lautan osalta. Uuteen sopimukseen kirjataan vastaavan tyyppiset määritelmät myös muiden lauttojen osalta.

Sopimuskorvaus

Henkilöliikenteen sopimuskorvaus muodostuu liikennöintikorvauksesta sekä yleiskustannuksista. Kaupunkiliikenteelle liikenteen järjestämisestä aiheutuvat yleiskustannukset muodostuvat sellaisista Suomenlinnan lauttaliikenteen hallintokustannuksista, jotka ovat riippumattomia liikenteen volyyymista.

Yleiskustannukset muodostuvat seuraavia toimintoja koskevista kustannuseristä:

- osto- ja myyntilaskutus,
- alihankkijoiden kilpailuttamisprosessin hallinnointi,
- liikennöintisopimusten hallinnointi,
- sopimuksen mukainen raportointi,

- muut sopimuksen hallintoon liittyvät tehtävät,
- liikennöintisuunnitelman laatiminen ja täsmentäminen vuosittain, sekä
- osallistuminen työvuoroaikataulujen laadintaan.

Liikennöintikorvaukset muodostuvat SLL:n liikennöintikustannuksista (SLL-korvaus) ja SLL:n alihankintaliikennöinnin kustannuksista (Alihankintakorvaus).

Korvausten kokonaismäärä on Kauppatorin linjalla noin 5 000 000,00 euroa vuodessa ja Katajanokan linjalla noin 340 000,00 euroa vuodessa nykyisellä hintatasolla ja liikennemäärällä.

Yleiskustannuksia ja liikennöintikorvausta tarkistetaan vuosittain kustannustason nousua vastaavasti. Indeksitarkistuksissa käytetään Tilastokeskuksen Suomenlinnan liikenteen indeksiä. Mikäli liikennöintikorvausten kustannustekijöissä tapahtuu poikkeuksellisia muutoksia, joiden vuoksi indeksitarkistus ei kuvaa Kaupunkiliikenteen todellista kustannuskehitystä, otetaan tällaiset muutokset erikseen huomioon liikennöintikorvauksen tarkistustekijöinä, mikäli osapuolet keskinäisissä neuvotteluissa näin sopivat.

Vuosina 2027–2036 M/S Ehrensvärdille ja M/S Suomenlinna II:lle tehdään ajoittain huoltotöitä, joiden aikana käytetään tarvittaessa vara-aluksia. Huoltotyöt aiheuttavat joinain vuosina lisäkuluja 1M€–2M€. Nämä kustannukset tulevat täysimääräisesti HSL:n maksettavaksi.

Kaupunkiliikenne (SLL) tehostaa sopimuskaudella toimintaansa. Toiminnan tehostumista seurataan SLL-korvauksen kehittymisenä suhteessa Tilastokeskuksen Suomenlinnan liikenteen indeksiin. Kaupunkiliikenteen (SLL:n) toiminnan tehostumisen tavoitteena on 0,2 %:n tehostuminen kalenterivuodessa. Mikäli tavoitetta ei saavuteta, neuvottelevat sopijapuolet tarpeellisista toimenpiteistä toiminnan tehostamiseksi.

Muutokset liikennöintimäärissä ja erityisolosuhteet

Liikennöintisopimuksen mukaista vuotuista ajotuntimäärää voidaan muuttaa enintään $\pm 5\%$ kalenterivuoden aikana ja $\pm 15\%$ koko sopimuskauden aikana.

Yksittäisinä erityispäivinä voidaan tarvittaessa ajaa ylimääräistä liikennettä.

Sopimuksen voimassaolo

Sopimus on voimassa 17.4.2027 alkaen ja päättyy 16.4.2032.

Osapuolet neuvottelevat mahdollisesta jatkosopimuksesta tai option käytöstä niin, että viimeistään kahta (2) vuotta ennen sopimuksen päättymistä on tiedossa, jatketaanko sopimusta, käytetäänkö optiota vai järjestetäänkö liikenne muutoin.

Ehdotus

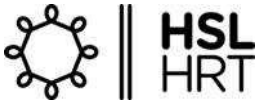
Hallitus päättää

a) valtuuttaa toimitusjohtajan tai hänen määräämänsä valmistelevaan ja hyväksymään jatkosopimuksen Suomenlinnan lauttaliikenteen henkilöliikenteen hoitamisesta Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa esityksen mukaisesti ajalle 17.4.2027–16.4.2032; sekä

b) valtuuttaa toimitusjohtajan tai hänen määräämänsä henkilön tekemään sopimukseen sen voimassaolon aikana vähäisiä ja teknisluonteisia muutoksia.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet

Sopimus Suomenlinnan henkilöliikenteen hoitamisesta